

Kære medlemmer – velkommen.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at denne beretning har været en af de sværeste beretninger for mig at få nedfældet på papir i min tid som formand.

Det har været som om, hjernen har været skiftet ud med coronagrød – som om det sidste år har været lidt som en glat fisk, der smuttede mellem hænderne på en – helt umulig at fange, det har været uden rytme, uden forudsigelighed, kedeligt på det social plan og samtidig med, har det været virkelig udfordrende. Helt ubeskriveligt, og noget vi vil huske til evig tid. Jeg tror ikke nogen af os, for over et år siden, have fantasi til at forestille os, at vi stadig stod her nu, i en situation hvor mundbind, test, hjemsendelser og afstand er blevet en del af hverdagen.

Corona:

Der er nogle datoer, der for altid vil stå printet i vores erindring, og vi kan huske, hvor vi var og hvem vi var sammen med, da vi fik nyheden. Sådan har jeg det med d. 11. marts 2020. Jeg stod hjemme i køkkenet, havde lige sagt farvel til familien, der skulle på træningslejr i Holland – de måtte vende om i Kolding – da skolerne lukkede ned.

Siden den dato er nye begreber kommet ind i vores sprog, som det mest naturlige – pcrtest, lyntest, forsamlingsloft, online undervisning, hjemsendelse, coronapas og podejob – og som det mest naturlige skal vi lige huske mundbind og håndspritten, ligegyldigt hvad vi skal.

Heldigvis har ændringen i forsamlingsloftet givet os mulighed for en generalforsamling med fysisk fremmøde, og det har da virkelig været savnet, for det er nu ikke det samme at sidde bag en skærm, men det ved I jo alt om.

Corona har været det fuldstændig alt overskyggende emne det sidste års tid, og jeg lover jer, denne beretning ikke kun vil handle om corona, for jeg er helt klar over, der er en vis mæthed – eller måske mere træthed – om emnet.

Omstillingsparathed har nået nye højder, og er nok mere blevet til omstillingstræthed – hvilket også blev beskrevet meget godt af Ida Marie Hansen i Folkeskolen med indlægget, ”Omstillingstrætheden har meldt sig”, og alligevel er corona nok det emne, alle taler om. Det har haft, og har stadig så stor betydning i både vores arbejdsliv og privatliv.

Jeg er stadig dybt imponeret over den måde, hvorpå vores medlemmer forstod at omstille sig på – det gælder både lærerne og børnehaveklasselæderne på skolerne, og alle de medarbejdere, der sidder i bl.a. dagtilbud og undervisning, UU og PPR, hvor der samtidig har været arbejdet med ny struktur – hvis de har været lidt rundforvirret det sidste år, så er det meget forståeligt.

Og jeg er heldigvis ikke den eneste, der er imponeret. Også uden for vores forening har man bemærket den indsats og omstillingsparathed, der igennem en lang periode har været udvist for at sikre vores elever den bedst mulige skolegang i en tid, hvor ingen helt har kunnet vide sig sikre på, hvad morgendagen ville bringe. En undersøgelse i foråret viste, at flere forældre har fået et mere positivt syn på lærerne og deres faglighed under Coronakrisen – og her er det især lærernes omstillingsparathed, der får ros. Flere anerkender, at det er hårdt at være lærer under Corona, og at det ikke er nemt at undervise på distancen. Forældrene fortæller, at de er imponerede over lærerne. Én forældre skriver i kommentarfeltet, ”De har kæmpet som løver for at få undervisningen til at fungere. De har været kreative og omsorgsfulde, de har lukket og åbnet skolen for eleverne uden at kny”. Mange forældre skriver, at lærerne har været

omstillingsparate og har haft hårdt arbejde med onlineundervisningen. Og hvis omstillingstrætheden er begyndt at melde sig, så er det bestemt også forståeligt nok.

Vi er forskellige, og derfor takler vi situationer forskelligt. Mens nogle er glade for at vende tilbage til arbejdspladsen til et gensyn med eleverne og kollegerne, er andre dybt bekymrede på grund af smitterisikoen. Trods de mange restriktioner og retningslinjer har der i denne her tid også skulle træffes mange beslutninger ude lokalt på skolerne, ikke mindst fordi skolerne er forskelligt indrettet. Men også ofte fordi de centrale retningslinjer har været uklare. Gang på gang har Danmarks Lærerforening måtte efterlyse mere klare regler og rammer, da der har været alt for stor usikkerhed om tolkningen af det udsendte materiale.

I Fjordkredsen har vi bestræbt os på at understøtte og hjælpe tillidsrepræsentanterne bedst muligt med at navigere i denne til tider lettere kaotiske periode. En periode hvor også logikken har været svær at gennemskue. Imens resten af landet var lukket ned i julen, blev det besluttet, at specialskolerne og andre tilbud til sårbare elever skulle åbne op med fysisk undervisning efter juleferien. Og det skulle være til helt almindelig undervisning. Det gav selvsagt anledning til stor bekymring blandt personalet.

Danmarks Lærerforening har i hele Coronatiden været i tæt dialog- og samarbejde med KL og ministeriet. Vi har bakket op om sundhedsmyndighedernes anbefalinger og langt hen ad vejen også været enige i de politiske beslutninger om genåbning og nedlukning. Men vi har hele tiden understreget, at det var helt altafgørende, når vi skulle møde på arbejde, skulle det være sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt for eleverne, men i særdeleshed også for lærerne. Så Danmarks Lærerforening arbejdede benhårdt på at få ændret beslutningen om normal undervisning på

de genåbnede specialskoler til, at man skulle genindføre både en kortere skoledag og nødundervisning.

Allerede den 12. januar udsendte Undervisningsministeriet ikke nye, men opdaterede retningslinjer, der åbnede lidt op for, at man lokalt – alt efter fysiske rammer, lokalforhold, indretning mv. kunne overgå til nødundervisning. Igen blev det til en lokal beslutning. Vi har heldigvis haft en meget tæt dialog med forvaltning og ledelse via vores genåbningsteam, og selvom Kristian og jeg til tider har været frustrerede over brug af fx begrebet ”professionel dømmekraft” og ”sund fornuft”, har der generelt været lydhørhed, og vi har sat pris på, at Flemming Nielsen har valgt at inddrage og lytte til medarbejdersiden.

I slutningen af januar gennemførte Danmarks Lærerforening en spørgeskemaundersøgelse om tilstedeværelse og arbejdsforhold blandt lærere og børnehaveklasseledere på specialskolerne. Ikke overraskende viste undersøgelsen, at trivslen hos elever og lærere var presset. Otte ud af ti lærere var i høj grad eller nogen grad bange for at blive smittet af elever, mens syv ud af ti var bekymret for at blive smittet af kolleger. Desværre viste undersøgelsen også, at 84 procent af lærerne havde svaret, at de ikke var overgået til nødundervisning som følge af de nye retningslinjer, som blev udsendt 12. januar. Og faktisk prioriterer over halvdelen af lærerne i undersøgelsen det at kunne overgå til nødundervisning, som det tiltag, der bedst ville kunne lette hverdagen for dem. Da de yngste elever i 0.- 4. klasse i starten af februar skulle tilbage i skole, var det en glædelig begivenhed, men også nogle steder en stor logistisk opgave, så det kunne foregå så sikkert som muligt. Desværre viste de retningslinjer for denne genåbning sig også at være utilstrækkelige for at sige det pænt. Danmarks Lærerforening var igen hurtigt ude og sige, at der er alt for mange, ”bør” og ”så vidt muligt” og for lidt ”skal”. I Ringkøbing – Skjern Kommune har der som sagt været et tæt samarbejde på kommunalt niveau, men også

ude på skolerne, hvor også de tillidsvalgte og ledelsen har haft sit at se til. Ser vi på antallet af medlemshenvendelser til kredsen, er det vores indtryk, at man heldigvis langt de fleste steder har fundet fornuftige lokale løsninger, og det er ikke alle steder, man har indført fuldt skema endnu.

Arbejdsmiljø

Nu begynder vi heldigvis at snakke om, hvornår vi skal vaccineres, så måske er det ikke smitterisikoen, der vil fylde efter sommerferien, der er lige om hjørnet.

Jeg tror så til gengæld, vi skal være meget opmærksomme på, hvad der sker i personalegrupperne efter ferien. Vi er forskellige, og vi vil opleve en tilbagevending og mere normale tilstande meget forskelligt. Det har været 1½ år med omstillinger, men hvad sker der, når alle er tilbage? Hvordan takler eleverne det? Hvordan takler lærerne det? Hvordan takler vi det sociale og kollegiale? Kan man lave onlineundervisning, hvis man er syg? Der skal være fokus på arbejdsmiljøet og en respekt og forståelse for vores forskelligheder og udfordringer.

Som en lærer skrev:

”Jeg ved ikke, hvad jeg havde forventet efter flere måneders onlineundervisning, men jeg var ikke forberedt på den kæmpemæssige pædagogiske opgave, der lå foran mig, da jeg kunne byde 8. klasse velkommen d. 6. maj. Jeg føler mig rusten i klasseledelse --- jeg er hønen uden hoved, der ikke ved, hvor jeg skal starte. Jeg føler mig som (undskyld sproget) en lortelærer. Jeg ved, der kommer masser af gode dage, men vi skal lige lande i den fysiske hverdag igen, og vi skal finde hinanden på ny, mine elever og jeg, og det tager tid”.

Og snart rammer ferien, hvor krop og hjerne får lov til at koble af, og derfor skal vi være opmærksomme på opstarten efter ferien. Ikke bare tro, at

alt er normalt som efter en sommerferie. Vi har nævnt det for lederne i genåbningsteamet og på FagMED, så der forhåbentlig er fokus på det på skolerne. Det skal ikke være et fælles kommunalt tiltag, men noget lederne og medarbejderne kan være opmærksomme på.

Vi kan glæde os over, at der fra Christiansborg er blevet sendt penge ud til kommunerne som led i en ny aftale på 600 millioner kroner, der har til formål at styrke faglighed og trivsel blandt elever i grundskolen og på ungdoms- og voksenuddannelserne. Som en del af aftalen afsættes der 390 millioner kroner i 2021 til et fagligt løft – særligt til de elever, der skal til afsluttende prøver i løbet af foråret og sommeren, eller som har særlige behov. Derudover afsættes der 88 millioner til at styrke elevernes trivsel. Heraf målrettes de 44 millioner kroner til PPR til indsatser for elever i mistrivsel eller i risiko for mistrivsel, lyder det i aftalen.

Pengene skal bruges inden udgangen af 2021.

Vi ved alle, at når der er beløb, der skal bruges hurtigt, risikere man også, at det bliver lidt hurtige løsninger, der ikke nødvendigvis er de bedste. Så spørg endelig på jeres skoler og kom endelig med forslag, hvis ikke I allerede har gjort det. Og meget gerne på aktiviteter, der omfatter lærere og børnehaveklasseledere. Vi kan være sikre på, at mindst en anden faggruppe står på spring, og derudover er den nemme løsning med bare at ansætte flere 4. g'er heller ikke at foretrække. I aftalen står der under håndtering af fagligt efterslæb, at midlerne blandt andet kan anvendes til supplerende undervisning, to-lærer ordninger, co-teaching, flerfaglig undervisning, ekstra undervisning i mindre hold og turboforløb. Og der står også, at skolerne i vidt omfang gives frihed til at vurdere lokalt, hvordan midlerne anvendes bedst inden for formålet. Og hvem er det, der ved noget om undervisning? Det gør vi, og vi ved også noget om elevers trivsel og deltagelse i fællesskaber, så selvom beløbene måske kan synes små,

når de kommer ud på hver enkelt skole og i PPR, skal vi som fagprofession kunne komme med gode og gerne konkrete bud på lokale løsninger.

Aftale:

I sensommeren 2020 gik vi i gang med arbejdet omkring en lokal arbejdstidsaftale. Den oprindelige procesplan med inddragelse af en fokusgruppe, blev dog ændret til møder med Flemming Nielsen, Mads Broch Eriksen og jeg, men da virtuelle møder til den slags forhandlinger ikke var særlig givtige, ændrede vi formen til fysiske møder med alle restriktioner.

Vi fik i den forbindelse også selskab af Birgit Svenden, ny distriktsleder på skoleområdet. Flemming gav både os og lederne en opgave. Den samarbejdsaftale vi havde, mente han, havde virket, så hvis vi ønskede at ændre noget i den, skulle vi argumentere for, hvorfor det skulle ændres. Vi kunne tilføje nye emner fra A20. Jeg havde inden møderne været i dialog med tillidsrepræsentanterne, og her var der et klart mandat til mig – jeg skulle bevare årsnormen på 1680 timer, jeg skulle bevare de 210 dage til placering af arbejdstid, jeg skulle bevare max. undervisningstimetallet på 780 og gerne de 8 uger i forhold til udlevering af opgaveoversigten. Jeg skulle forsøge at få en fælles forberedelsestid til undervisningen og aftale for tid til tillidsrepræsentantshvervet.

Det lykkedes at bevare de 4 første emner, og jeg var godt klar over, de to andre emner ville blive en udfordring, men jeg foreslog ½ time pr. klokke-time til forberedelse, og det kan jeg høre, der mange steder bliver arbejdet med. Derudover fik vi indskrevet en liste med de opgaver, en tillidsrepræsentant skal varetage. Og vi fik en model for arbejdstid placeret i elevpauser med i aftalen. Den skulle gerne gøre det lettere for alle, så vi ikke skal tælle.

Jeg er helt klar over, der stadig er steder, hvor der er udfordringer, og der er et stort arbejde i forbindelse med skoleplan mm, men jo mere jeg snakker med tillidsrepræsentanterne og lederne, sender jeg en stor tak til Anders Bondo Christensen og Gordon Ørskov Madsen for alt det, de fik med i A20. Bliver udfordringerne for store på skolerne, så er der mulighed for, at tillidsrepræsentant og skoleleder kan få det løftet ind til fortolkning.

Der, hvor jeg har oplevet en markant forbedring og gennemsigtighed for lærerne og børnehaveklasselederne, er i forbindelse med den individuelle forberedelsestid, som nu skal være synlig på opgaveoversigten og den lokale aftale om arbejdstid placeret i elevpauser.

Inden den sidste nedlukning, nåede vi i mål med aftalen – og det havde været et godt og konstruktivt forløb. Den blev underskrevet den 7. januar, og selvom både Flemming og jeg havde håbet, vi fysisk kunne fremlægge for ledere og tillidsrepræsentanter, så var det grundet restriktionerne ikke muligt. Vi lavede i stedet en kort præsentationsvideo sammen, der blev sendt ud.

Vi ønsker med lokalaftalen et forpligtende samarbejde om at udvikle kommunens folkeskoler. I den forbindelse skal I også vide, jeg har et godt samarbejde med skolelederforeningen og dens medlemmer.

Opfølgning på A20

Aftaler forpligter. Det gør de i Ringkøbing – Skjern Kommune, og det gør de på landsplan. Der ligger et fælles ansvar for at nå de mål, man indgår i aftaler. Derfor er Danmarks Lærerforening også i fuld gang med at sikre, at vi i hvert fald gør alt, hvad vi kan for, at A20 kommer til at skabe størst mulig kvalitet i undervisningen, understøtte et godt arbejdsmiljø og styrke den professionelle kapital. Kernen i aftalen er et forpligtende samarbejde,

der skaber gennemskuelse og overblik over arbejdstiden og prioriteringerne af opgaverne, og som understøtter lærernes muligheder for at kunne udøve deres professionelle dømmekraft og at kunne lykkes med opgaven.

På kongressen besluttede de kongresdelegerede nogle konkrete målsætninger for forbedringer af lærernes arbejdssituation. Efterfølgende har hovedstyrelsen med afsæt i kongresvedtagelsen udarbejdet 5 pejlemærker, der beskriver den ønskede kulturforandring på skolerne på baggrund af A20, når vi ser tre år frem i tiden. Når jeg præsenterer det for jer her, er det fordi I selvfølgelig skal vide noget om, hvad vi i Danmarks Lærerforening og i kredsen arbejder med, men også fordi I selv skal spille en rolle, for at vi kan nå i mål.

Pejlemærke 1:

Lærerprofessionens faglighed afspejles i beslutninger og prioriteringer.

Lærernes faglighed er den afgørende faktor i forhold til at skabe god undervisning. Det er derfor afgørende for den gode undervisning, at lærerne og børnehaveklasseledernes vurderinger af behovene i undervisningen inddrages som grundlag for prioriteringerne af ressourcerne på skolen. Når lærerne får indflydelse på og indblik i, hvordan skolens ressourcer prioriteres, forbedres deres arbejdsmiljø. Det bliver samtidig tydeligt, hvordan sammenhængen er mellem de opgaver, der skal løses og de ressourcer, der er til rådighed.

Pejlemærke 2:

Skoleledelse foregår i samarbejde med lærerkollektivet og tillidsrepræsentanten.

God skoleledelse bygger på tydelige værdier og forholder sig til dét, der foregår i klasseværelset. Initiativer skal spire nedefra og indgå i det løbende samspil mellem leder og lærerkollektivet om, hvordan man bedst muligt løser skolens kerneopgave. Vi som organisation og lærerne på skolen tager medansvar for de prioriteringer, der foretages i samarbejde. Med samarbejdssporet som omdrejningspunkt for A20 har skoleledelsen en samarbejds-”pligt”. For at være attraktive samarbejdspartnere tager vi ansvar og spiller konstruktivt ind med bud på, hvad vi vil med skolen, både med overordnede betragtninger og – ikke mindst – i form af konkrete løsningsforslag.

Pejlemærke 3:

Tillidsrepræsentanten organiserer og engagerer skolens lærere og børnehaveklasseledere.

Tillidsrepræsentanten har en afgørende rolle i forhold til at organisere og engagere medlemmerne i beslutningerne om skolens virke. Det handler om at få lærerne til at bruge deres undervisningsfaglige argumenter på samarbejds mødet og i alle øvrige drøftelser om målsætninger, indsatser og prioriteringer på skolen.

Pejlemærke 4:

Aftalen har fremmet et bedre ressourcegrundlag på skolerne.

For at lærerne kan lykkes med deres opgave, skal der være de nødvendige ressourcer til at løse de prioriterede opgaver, der er på skolen. Med afsæt i A20 er der tilrettelagt en proces for en større gennemsigtighed i forhold til skolens ressourcer.

Pejlemærke 5:

Der er et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse for den enkelte lærer.

Vi skal hele tiden italesætte vigtigheden af, at god undervisning kræver god tid til forberedelse.

Som I kunne se og høre, er der store forventninger til, at vi bruger den mulighed, som vi nu har fået med samarbejdssporet. Det fordrer en aktiv pædagogisk debatkultur på skolen, hvor lærerkollektivet sammen kvalificerer ledelsens beslutninger. En sådan pædagogisk debatkultur skal næres og trænes, og de undervisningsfaglige argumenter skal styrkes.

Det er virkelig vigtigt, at I støtter hinanden i at udvikle den pædagogiske debatkultur på skolen.

Jeres tillidsrepræsentanter løfter et stort stykke arbejde for jer ude på skolerne, det er vigtigt, I støtter jeres TR, både når de skal have et mandat fra jer, inden de skal forhandle med ledelsen, men det er også vigtigt, at I bakker op om de holdninger, I har til netop udviklingen af debatkulturen og skolens udvikling. Det har alle dage været sådan, at når vi står sammen, så kan vi mest. Og jeres tillidsrepræsentanter har brug for at mærke, at I har deres ryg.

Kommunalvalg:

I år er det valgår. Den 16. november er der kommunalvalg. I den forbindelse har vi haft glæde af den nye Fælles Hovedorganisation. Her sidder Frederik i kommuneudvalget, hvor der har været afholdt møder med politikerne, og det vi oplever er, de lytter. I FagMED har vi haft møde med Børne- og familieudvalget, hvor vi har præsenteret ønsker til Folkeskolen. Vi havde håbet, de ville tage ønsket om ressourcer til co-teaching med på budgetkonferencen, men da der bliver overført en del midler på vores

område, og der er et overskud på udvalgets ramme, så bliver det ikke taget med videre.

Det kan – for nogen – være svært at forstå forskellen mellem co-teaching og tolærerordning, men vi har fået tillidsrepræsentanten fra Skjernskolen, Susanne Häusslein, med i FagMED, og hun forklarede den helt konkrete forskel, der er, når man står i klassen med eleverne, men vi skal fortsætte med at forklare, for politikere er lægfolk, og vi skal fodre dem med viden.

Målet med inklusion er af fastholde eleverne i børnefællesskabet, så børn med særlige behov ikke udskilles til særlige undervisningstilbud, men undervises i den almindelige klasse med den nødvendige støtte og de nødvendige hjælpemidler. Det nye sort er mellemformer, hvilket der også arbejdes med i Ringkøbing – Skjern Kommune, og det har vi fokus på i forhold til de arbejdsbetingelser, der kan være en følge af den nye struktur. Men vi er også nødt til at påpege overfor politikerne, at der skal følge penge med, så det ikke bliver en spareøvelse, for det vil presse arbejdet med inklusion.

Og så skal vi stoppe diskussionen, der gør trivsel og faglighed til hinandens modsætninger og i stedet diskutere, hvad der bør prioriteres højt i skolen. Inkluderende undervisning kræver lige dele fokus på faglighed, trivsel i fællesskabet og de individuelle behov – og lærerne kan det hele.

Vi skal påvirke alle de steder, hvor vi kan bringe vores dagsorden om Folkeskolen i spil, og det vi nu skal sikre os er, at de politikere, der stiller op forholder sig til, om de vil investere i fremtidens børn og unge, hvis de bliver valgt.

Der er konstant udvikling på vores område, men nu kunne det snart være rigtig godt med evaluering og handling både hvad angår reformen og elevplaner.

De gode erfaringer vi har gjort os under coronakrisen med mere frihed, kortere skoledage, færre krav og færre børn i klasser eller hold, er der nu mulighed for at bruge i det kommende skoleår.

For en uges tid siden blev der indgået en aftale om muligheden for at konvertere understøttende undervisning til to-lærerordninger, mulighed for at droppe elevplaner og bruge tiden mere fornuftigt på eleverne og fravige kravet om linjefag. Jeg har hørt flere sige – ”det er så bøvlet, vi har jo lagt skemaer” osv – men jeg spurgte en skoleleder, hvor bøvlet er det at ændre de skemaer, og hans svar var – ikke mere bøvlet end at trykke på en knap.

Jeg er med på, det havde været rigtig godt, hvis aftalen var kommet for 2 måneder siden – det skete ikke, så vi skal få det bedste ud af denne mulighed. Der er pt et del skoler, der har stillingsopslag, så det kan være, man alligevel skal ændre på et skema. Der er mulighed for, at fx elever i 1. klasse ikke skal møde 9 forskellige lærere, men der kan arbejdes med den nære relation efter en coronanedlukning – og elevplaner har i min verden aldrig givet mening i deres nuværende form – hvor mange læser dem egentlig? Måske man skulle tage et tjek på skolerne?

Vi skal bakke op om brug af aftalen ude på skolerne, for efter sommerferien begynder forhandlingerne om eventuelle ændringer af folkeskolereformen, så hvis ikke vi gør brug af disse frihedsgrader, kan det hurtigt ende med, der går hverdag i den igen.

Slutteligt vil jeg gerne sende en stor ros til alle medlemmer, der har løftet en kæmpe opgave og været så omstillingsparate – om de har været i gang

på skolerne med nye regler igen og igen eller været tvunget til at sidde hjemme. Begge måder at arbejde på trætter i en krisesituation.

Der skal også lyde en stor tak til tillidsrepræsentanterne for godt og konstruktivt samarbejde – selvom det har været meget virtuelt. Ser frem til at vi nu igen kan mødes fysisk – det kan altså også noget. Og så skal vi hjælpe hinanden med implementering af A20.

Også en stor tak til kredsstyrelsen og Rie for samarbejdet i det daglige – I har også været omstillingsparate.

Tak for det gode samarbejde skal også lyde til både formanden for skolelederforeningen, Marianne Kipker, forvaltningen, politikerne og til pensionistforeningen.

Hermed overgiver jeg beretningen til generalforsamlingens behandling.

Tak for ordet.